

som det er saa langt fra at være udgaaet fra mig, at jeg til anden Tid og paa andet Sted har bekæmpet det, men rigtignok ikke med de Vaaben, som det ærede Medlem for Rigsbavns 7de Valgkrets (Casse) brugte. Han sagde: Kommer man med en Lyndebog, ligger deri strax Begrebet, jeg kan strax indsee, hvad det er for en Bog; men hvor kan jeg begribe, hvad en Opholdsbog skal være? Jeg maa, for at forstaae, hvad den er, først gjenneengaa Lovforslaget og der finde Forklaringen. Dertil svarer jeg, at dette virkelig er Noget, som ikke alene gjælder med Hensyn til dette Ord, men jeg havde nær sagt med Hensyn til ethvert nyt Ord, der kommer frem. Lad os tage et Exempel. Den ærede Rigsdagsmand kan, ligesaa godt som jeg, mindes, da der for nogle og tyve Aar tilbage kom den første Omnibus. Sagde dette Udtryk „Omnibus“ øieblikkeligt og ubetinget den ærede Rigsdagsmand, hvorom Taleren var? Nei, men saasnart han fik en Omnibus at see, forstod han dette Ord fremtidigt. I Stockholm har man ogsaa Omnibusser, men de ere ikke kjørende; det er alle de smaa Dampskibe, som seile om paa Mälaren. Jeg er overbeviist om, at det ærede Medlem, naar han kommer til Stockholm, vil, uagtet han er vant til at forbinde et andet Begreb med Navnet „Omnibus“, hurtigt forbinde det stockholmske Begreb dermed, og saaledes vil det ogsaa gaae her med Ordet Opholdsbog. Det er ikke vanskeligt at forstaae, og navnlig er man strax ude over Vanskeligheden, naar man ikke behøver mere for at forstaae Ordet, end at gjennemløbe en lille Lov som den nærværende. Dette Argument af den ærede Rigsdagsmand imod Forslaget, har altsaa virkelig ikke meget paa sig. — Et andet Argument derimod var, at Forslaget vilde tage sig af Lyndet, men at det glemte Huusbonden, men det seer jeg slet ikke. At der ikke engang i Opholdsbogen maa skrives, hvor længe N. N. har tjent hos N. N., skulde altsaa være af den Natur, at ethvert Hensyn til Huusbonden var glemt. For det Første maa jeg her, som i Almindelighed, gjøre opmærksom paa, at der slet Intet er iveien for, at der ved Siden af den befalede offentlige Bog kan gaae en anden, privat, Lyndebog, Studsmaalsbog,

Ændringsbog eller hvad man vil kalde den, eller, hvis man ikke vil have nogen Bog, en slette løse Bidnesbly, og der kan Huusbonden ligesaa godt skrive: „N. N. har tjent mig fra den Tid til den Tid“, som han kan bevidne alt Andet, hvad han har lyst til at skrive. Jeg seer altsaa ikke, at det principale Endringsforslag i ringeste Maade er mere i Ugunst af Huusbonden end det oprindelige Forslag, der hidtil idetmindste i det Væsentlige har kunnet glæde sig ved det ærede Medlems Understøttelse. Hertil skal jeg endnu gjøre den Bemærkning, at jeg ikke kan stille Huusbonden og Lyndesaaledes mod hinanden, at hvad der er til Gavn for den ene skulde være til Skade for den anden, eller omvendt. Jeg er fuldt overbeviist om, at hvad der er til Gavn for den ene, er ogsaa til Gavn for den anden, og hvad der er til Skade for den ene, ogsaa er til Skade for den anden. Skulde det vise sig, at det var til Skade for Huusbonden, at der i den officielle Bog ikke maatte opføres hvor lang Tjenestetiden havde været, kan det ærede Medlem være overbeviist om, at det ogsaa vilde være til Skade for Lyndet, og det vilde da ikke være længe, inden Huusbonden og Lyndet vilde blive enige om, at det, der ikke maatte indføres i den officielle Bog, blev, for at forebygge deres egen Skade, for at fremme deres eget Bedste, indført i en anden Bog, som ikke var officiel, men som gik ved Siden af. Jeg kan som Følge heraf ikke see den mindste Skade eller Fare derved. — Jeg skal ikke opholde mig længere ved den ærede Rigsdagsmand. Det skulde undre mig og overraske mig, om han ikke af, hvad jeg her allerede har sagt, skulde være kommen til den Overbeviisning, at idetmindste den af mig bekæmpede Række af Argumenter har staaet paa en meget svag Fod. — Jeg skal nu vende mig til selve Lovforslaget, som jeg ganske vist har indgivet, men om hvilket jeg dog mange Gange har sagt, at det ikke er og ikke maa betragtes som støbt af mig i dets nærværende Form. Desuagtet har jeg sluttet mig til det; jeg holder endnu i dette Øieblik paa det, og jeg vilde være glad ved at faae det sat igjennem, men det afholder mig ikke i fjerneste Maade fra at være villig til at gaae endnu et Skridt yderligere i samme Retning,